

Nr 129.

Ankom till Riksdagens kansli den 6 maj 1913 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående disposition av förra mönsterskrivarbostället Torp nr 4 Brogård i Kronobergs län.

(1:a Avd.)

I en till Riksdagen den 11 april 1913 avlåten, till jordbruksutskottet för förberedande handläggning hänvisad proposition, nr 247, har Kungl. Maj:t under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgiva, *dels* att sex till förra mönsterskrivarbostället $\frac{3}{8}$ mantal Torp nr 4 Brogård i Skatelövs socken av Kronobergs län hörande lägenheter, nämligen Gripendal, Källängen, Ryden, Granhyltan litt. A, Granhyltan litt. B och Damshem, må var för sig med i statsrådsprotokollet angiven areal från ifrågavarande egendom upplåtas enligt kungl. kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i kungl. brevet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen av berörda grunder meddelade närmare bestämmelser, *dels ock* att egendomen i övrigt må till den högstbjudande försäljas å offentlig auktion under de i kungl. brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor och med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1914.

I detta ärende har departementschefen till berörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Som innehavaren av mönsterskrivarbostället $\frac{3}{8}$ mantal Torp nr 4 Brogård i Skatelövs socken av Kronobergs län avlidit den 26 september 1911 och bostället till följd därav komme att indragas till statsverket, har arrendeuppskattning verkställtts å egendomen under åren 1911 och 1912 för uppgörande av förslag till egendomens disposition. Vid förrettningen har egendomens arrendevärde beräknats till 700 kronor och förslag väckts om egendomens försäljning.

Detta ärende har domänstyrelsen, som låtit utarrendera egendomen till den 14 mars 1914, med underdånig skrivelse den 21 februari 1913 underställt Kungl. Maj:ts prövning samt för sådant ändamål överlämnat ärendet tillhörande handlingar, däribland en av extra lantmätaren G. Norlin år 1912 upprättad karta över alla ägorna till egendomen.

Av dessa handlingar inhämtas, att egendomen, som är belägen 0.4 mil från Grinslövs järnvägsstation, har en areal av 114 hektar 71.2 ar.

Å egendomen finnas sex med innehavarna tillhöriga åbyggnader försedda lägenheter, Gripendal, Källängen, Ryden, Granhyltan litt. A, Granhyltan litt. B och Damshem, vilka uppskattningsmännen ansett lämpa sig för upplåtande till egna hem.

Jämväl återstoden av egendomen borde enligt uppskattningsmännens förslag säljas såsom varande ett lämpligt mindre hemmansbruk.

Saluvärderingen har utfallit sålunda, att de sammanlagda värdena utgöra i runt tal 42,000 kronor, därav 25,721 kronor 20 öre för växande skog.

Samtliga lägenhetsinnehavare hava förklarat, att de vilja förvärva en var den lägenhet, som av honom innehaves.

Enär värdet av å lägenheten Ryden befintlig skog uppginge till 3,395 kronor 35 öre, hava uppskattningsmännen, efter framställning härom av lägenhetens innehavare, föreslagit, att, innan lägenheten försålles, en del av den därå växande skogen måtte avverkas för statens räkning. Endast så mycket skog borde lämnas kvar, att den blivande ägaren finge vad som erfordrades till vedbrand, stängselvirke, reparations- och byggnadsvirke.

Vidare hava uppskattningsmännen — enär värdet av å huvudgården befintlig skog uppginge till 15,919 kronor 70 öre samt det vore högst sannolikt, att virkeshandlare komme att livligt spekulera på gården och söka omöjliggöra såväl för arrendatorn som andra personer, vilka endast ägnade sig åt jordbruk och ej åt skogshandel, att för rimligt pris förvärva egendomen — föreslagit, att, innan huvudgården avhändes kronan, avverkning av därå växande skog måtte ske för statens räkning

i så stort omfång, att köparen av huvudgården endast erhöle erforderligt bränsle, gärdsel-, slöjd- och reparationsvirke.

I samråd med uppskattningsmännen har extra lantmätaren Norlin uppgjort förslag till styckning av egendomen i ovannämnda sju lotter, vilkas gränser blivit å omförmälda karta utmärkta med röda linjer.

Överjägmästaren i Smålands distrikt har anfört, att, enär å egendomen funnes sex lägenheter, därå byggnaderna tillhörde innehavarna, och dessa lägenheter lämpligen kunde till egna hem avsöndras, samt till huvudgården hörde en ganska ansenlig inägoareal, men egendomens utmarksareal ej vore av nämnvärd storlek och dessutom förlagd till tre från varandra på flera kilometers avstånd skilda platser, varjämte härtill komme, dels att egendomen varken angränsade eller vore närbelägen någon annan kronans egendom, dels ock att ingen utsikt torde föreligga att genom markinköp kunna bilda något större skogskomplex, anledning ej syntes förefinnas att, trots den ganska värdefulla skogen, för något skogsväsendets ändamål bibehålla vare sig egendomen i dess helhet eller del därav. Överjägmästaren har därför instämt i uppskattningsmännens förslag, att egendomen måtte försäljas i ovanberörda sju lotter, dock att dessförinnan den mera värdefulla skogen å huvudgården och å lägenheten Ryden måtte för kronans räkning försäljas.

Kungl. Maj:ts befallningshavande har instämt i överjägmästarens ovannämnda yttrande.

I anledning av det väckta förslaget om avverkning å huvudgården samt lägenheten Ryden av skog för kronans räkning har, på föranstaltande av domänstyrelsen, å berörda områden verkställts utsyning och utstämpling av skog i den utsträckning, som med iakttagande av god skogsvårds fordringar kunde ske.

Skogstillgången å egendomen, som, enligt vad ovan sagts, uppskattats till 25,721 kronor 20 öre, har, efter avdrag av den sålunda utsynade skogens värde, ett beräknat värde av 18,668 kronor 27 öre.

Enligt det av extra lantmätaren Norlin uppgjorda styckningsförslaget borde de olika lotterna, sedan 34.60 ar avsatts till samfällid väg, erhålla följande arealer, vilkas salu- och arrendevärden enligt den av uppskattningsmännen gjorda värderingen borde — efter avdrag, såvitt angår huvudgårdens och lägenheten Rydens saluvärden, av värdet utav den utsynade skogen — beräknas till nedannämnda belopp:

Litt. å kartan	Benämning	Areal			Värde å växande skog		Saluvärde	Arrende- värde
		Har	Ar	Kvm.	Kronor	öre	Kronor	Kronor
A	Huvudgården	57	39	30	9,755	92	21,300	380
B	Gripendal	7	9	30	274	10	1,110	50
C	Källängen	7	87	70	1,240	05	1,900	45
D	Ryden	10	38	70	2,506	20	3,475	55
E	Granhyltan litt. A	11	63	—	2,339	60	3,340	65
F	Granhyltan litt. B	9	92	—	1,060	25	1,640	50
G	Damshem	10	6	60	1,492	15	2,195	55
		114	36	60	18,668	27	34,960	700

Domänstyrelsen har förmått sig helt instämma i uppskattningsmännens förslag.»

Utskottet, som icke haft något att erinra mot förevarande framställning, hemställer,

att Riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition.

Stockholm den 6 maj 1913.

På jordbruksutskottets vägnar:

GÖSTA TAMM.

Närvarande: herrar Tamm, Odelberg, frih. De Geer, Paulson, Pers, Ericsson, Lundell, Kronlund, Linders, Hellström, greve Wachtmeister, frih. Gyllenstierna, Lundström, Ekerot, Bosson och Tysk.

STOCKHOLM, ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG, 1913.
